

„Többet próbáljuk, mint egy klasszikus előadást”

ANYÁM TYÚKJA (2.)

2014-ben a költészet napján mutatta be az Örkény Színház az *Anyám tyúkját*. 2017-ben a magyar kultúra napjára időzítik a különleges verselőadás folytatásának premierjét.

szerző: Papp Tímea fotó: Gordon Eszter

Weöres Sándor

Az *Anyám tyúkjá* nézőjének fura élményben van része. Ül a sötétben, és nem csupán hallgatja a verseket, de szinte pavlovi reflexként elkezd magában mondani a sorokat. Amikor látja, hogy szomszédja is ugyanezt teszi – kortól függetlenül, a középiskolások ugyanúgy, mint a nyugdíjasok –, megnyugszik. Egyrészt azért, mert nincs a készü-lékében semmiféle hiba, másrészt pedig valamiféle együvértartozás-érzés járja

át. Irodalomtanárainktól szinte függetlenül tehát memoriterek olyan mélyen gyökereznek, hogy évtizedek elteltével előhívhatóak, és stabil közös szellemi bázist jelentenek.

Az előadás szerkesztője és rendezője Mácsai Pál, akinek nem csupán vonzalma közismert a költészet iránt, de jelentős és szerteágazó tudása is. Negyven körül és fölött szerintem nincs olyan, aki ne csodáló-irigykedőn

nézte volna a szép emlékü *Lyukasórákat* a tévében, és persze hitetlenkedve, hogy az nem lehet, hogy néhány verssorból kitalálják, ki a költő...

Az *Anyám tyúkjá* versválogatását Várady Szabolcs végezte, akinek nem volt könynyű dolga, mert hét-nyolc évszázad a magyar lírában igen erős termést hozott.

Az *Anyám tyúkjá* (1.)-ben közel száz mű hangzik el, ami

az eredeti merítés mind-össze ötöde. (Döbbenetes szám. Gondolták volna?)

A válogatót illető rendezői irányításról és arról, hogy a rostan fennmaradt versekből milyen dramaturgiai vezérfonal mentén jött létre az előadás, Mácsai azt mondja, lehetőleg a legismertebb verseket kérte, bár azért az *Anyám tyúkjá* (1.)-ben van néhány ismeretlen gyöngyszem, a (2.) pedig még több csemegét tartalmaz majd.

Mindezen túl „olyanokat választott, amiket szeret, és jelentékeny műnek tart. Fontos volt, hogy színpadképes versek legyenek. Alanyi vers is lehet ilyen, a nagy közös témákról szóló is. Minden versben, akár egy szerepben, a színészek is tudnak vallani magukról.” A folytatásban is megtartják az időbeli gazdagságot – így például Bornemisza-vers is lesz (tegye föl a kezét, aki hirtelen idézni tud tőle!), de igazán a 19. században sú-

rúsodik a mezőny, a legtöbb vers pedig 20. századi. És még egy dolog számított. „Fontos volt, hogy kiderüljön, a magyar költőket évszázadok óta azonos problémák foglalkoztatják.”

Ahogy két évvel ezelőtt, úgy ezúttal is a teljes társulat részt vesz az előadásban.

Vajon van-e demokrácia egy ilyen típusú produkcióban, tehát mindenki hozhatja a maga kedves,

dédelgetett versét, vagy a szerkesztő-rendező befolyásolhatatlan?

„Én osztom ki a verseket”

– mondja Mácsai. – De ha valaki nagyon berzenkedik egy vers ellen, nem talál rajta fogást, vagy ha talál, nem szerez neki örömet, úgy érzi, mintha valami idegen testhez nyúlna, akkor nem vagyok erőszakos.”

Olvasópróba, elemzőpróba, rendezőpróba, emléképróba – egy színházi produkció elkészítésének főbb fázisai. Egy dráma esetében el tudjuk képzelni, hogyan épülnek egymásra a különböző

egy klasszikus előadást.” Például úgy, hogy sokszor elmondják – ahogy Mácsai fogalmaz – „lopott helyeken”, próbaszerűen, mert a színpadra csak a főpróbahéten költöznek föl. Addig azonban – és valószínűleg ez sokak számára ismét csak egy meglepő szám lesz,

öt-tíz órát is dolgoznak egy-egy versen közösen.

Olvassák, mondják, elemzik, boncolják, kontextusba helyezik a sorokat a saját bevallása szerint nagyon beleszólós, de nem diktálós rendezővel: „Ha megértjük, hogy miről szól, azaz miről szólt a költő életében, akkor kezdhethetünk vele valamit ma is.” Így válhatnak biztos ponttá a verslábak és a hasonlatok, kulturálisidentitás-képző erővé a rím- és ritmusképletek. Versek – tényleg mindenkinek.

stációk, hogy megfejtve a viszonyokat, a lélektani motivációkat felkutatva egy-egy jelenetet hogyan próbálnak, a rendező mibe szól(hat) bele. Az *Anyám tyúkjá* viszont ebben az értelemben nem klasszikus előadás. Versek egymásutánja, mindenki megtanulja a magáét, fölmeleg a színpadra, elmondja, némi közlekedésrendészeti utasítás a rendezőtől arra vonatkozóan, ki mikor és hol jön be, a szokásos hathetes próbaidőszak is lecsökkenthető – ez bizony naiv feltételezés! „Többet próbáljuk, mint

ŐSBEMUTATÓK A SPIRIT SZÍNHÁZ MÁSODIK FÉLÉVI KÍNÁLATÁBAN

December 3-án ünnepelte első évfordulóját saját épületében a Spirit Színház. Perjés János igazgató a jövőbeni tervekről mesélt nekünk.

– A mindig telt házzal futó slágerdarabok (a *Zorba*, a *Száz év magány*, *Az ajtó és az Ölelj át!*) mellett nagyon fontosnak tartom, hogy specifikusan szolgáljunk ki különböző érdeklődésű körű nézőket. Így került műsorra Telihay Péter *Pasolini-adaptációja*, illetve a *Chatszoba* és a *Csin-Csin* című előadás. Két ősbemutatóval is jelentkezünk. Galambos Attila

egy prózai darabot hozott el nekem. Januárban kerül színre a *Play, Krúdy!* című színdarabja Janttyik Csaba rendezésében, május elején pedig Szerb Antal: *A Pendragon legenda* című könyvének színpadi adaptációja.

Továbbra is kapcsolati problémákat feszegetünk, ezért kerül színre a *Jó éjt, anya!* című darab Igó Éva főszereplésével.

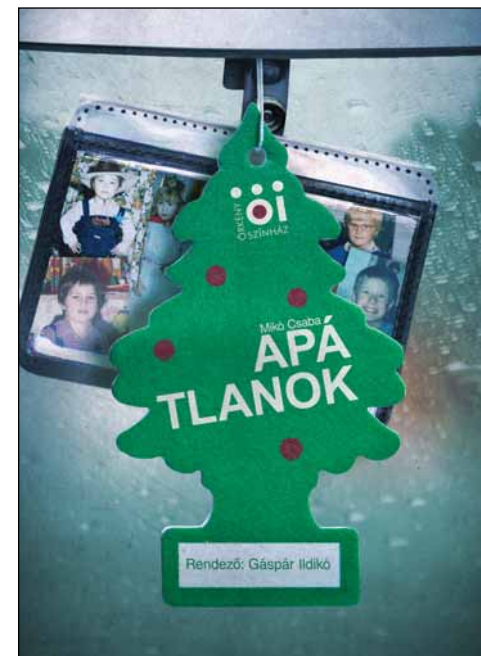
Tovább folytatjuk a *Beszéljünk róla!* című bérletsorozatunkat, aminek keretében tabutémákat boncolunk az alkoholfüggőségtől a netfüggőségig.

Természetesen nem hiányzik a felhőtlen nevetés sem. Február 14-én mutatjuk be *A miniszter félrelép* című

bohózatot Bányai Gábor rendezésében. Ezt követi egy Bernard Slade-vígjáték, *A férfi, akit szeretek*, ezt Szitás Barbara állítja színpadra.

SPIRIT Színház
 jegyrendelés: +36 1 269 8211
 spiritszinhaz.com
 facebook.com/spirit.theatre

Mikó Csaba
APÁTLANOK
 rendező: Gáspár Ildikó

játsszák:
 Kerekes Éva, Nagy Zsolt, Polgár Csaba,
 Tenki Réka, Takács Nóra Diána, Patkós Márton

„Egy négyszobás házban lakunk nagy kerttel – ez a mi királyságunk, a mi URADALMUNK, mondja apa mindig. Apa annyira vicces. Állandóan mosolyog és folyton komoly tervei vannak. Folyton arról beszél, hogy végre most már lehet. Van jövő! Van szabadság! Csak akarnunk kell és elérhetünk bármit! Te már bármi lehetsz, fiam, bármi! És én elhiszem neki, és én imádom az apám.”

A darab 2013-ban elnyerte Az Évad Legjobb Magyar Drámája-díjat.

Orkény István Színház
 Budapest, 1075 Madách tér 6.
 Telefon: 06 1 267 3775 | www.orkenyszinhaz.hu